

Toelichting op brief en petitie

Lex Hemelaar, 14 juli 2013.

Beste mensen,

Van verschillende Zwaan ouders heb ik vragen gekregen over wat mij bewogen heeft om de oproep aan de Raad van Toezicht (RvT) te steunen. Ofschoon het meeste in de brief staat, wil ik hieronder graag een persoonlijke toelichting geven.

Ik vind dat er echt iets goed mis is gegaan in het proces en dat de bestuurder daarvoor verantwoordelijk is. Hoe ze ook heet, wie ze ook is en hoe zeer ze haar best heeft gedaan, ik vind dat ze het niet goed heeft gedaan. Het gaat dus niet om de persoon maar om haar functioneren als bestuurder.

De 'bottom line' is dat de bestuurder een substantieel deel van de ouders van de drie scholengemeenschap niet heeft mee kunnen nemen in het proces. Daardoor is er niet alleen onvoldoende draagvlak voor het besluit maar ook onvoldoende vertrouwen in de bestuurder. Zo kun je niet verder met het uitvoeren van het besluit en kan de bestuurder ook niet verder met de ouders. Ik vind dat het haar verwijtbaar is, omdat ze niet de goede aanpak heeft gekozen. Dan is er voor mij maar één oplossing: het besluit intrekken en een andere bestuurder aanstellen.

Is er dan een andere aanpak mogelijk die wel succes had kunnen hebben? Ja. Na haar aantreden begin 2012 heeft de bestuurder de RvT al snel geadviseerd het besluit van 3 naar 2 in te trekken. Op een gemeenschappelijke ouderavond heeft ze tegenover alle aanwezigen gezegd dat ze "volop mogelijkheden" zag om drie scholen open te houden. Tegenover de groep De Nieuwe Zwaan verwoorde ze het in maart 2012 als volgt:

Samengevat is de nieuwe koers van de stichting:

- het voorkeursscenario is dat alle drie de basisscholen open blijven;
- er is geen scenario dat uitgaat van de sluiting van één van de scholen, ook niet dit najaar;
- er wordt onderzocht of het wenselijk is dat de stichting samengaat met andere stichtingen.

Door een combinatie van kostenreductie/-beheersing en actief werken aan de instroom van nieuwe leerlingen moet het mogelijk zijn drie gezonde vrije basisscholen in Zutphen te behouden.

Bron: Nieuwsbrief De Nieuwe Zwaan, maart 2012 (bestuurder stemde in met de tekst).

Op basis daarvan hief de groep De Nieuwe Zwaan zich op en sprak het vertrouwen uit in de bestuurder. En ook op de andere scholen was iedereen gerust gesteld. Al vrij snel daarna is ze tot de conclusie gekomen dat 3 scholen open houden niet zou kunnen. Uiteindelijk is ze daar pas in het najaar mee naar buiten gegaan en korte tijd later is het besluit genomen. Zijn ouders meegenomen in het besluit? Nee. Een groepje ouders heeft op persoonlijke titel meegedacht en gerekend. De rest is op ouderavonden geïnformeerd en heeft mee mogen praten over scenario's zonder dat ze voldoende toegerust waren om een goed oordeel te vellen én ervan uitgaande dat drie scholen open houden niet mogelijk zou zijn. Verder heeft ze nagelaten om serieus de optie van aansluiting bij een andere stichting te onderzoeken. Voor de vorm is ze een keer bij Archipel geweest en dat was het. Er is ook geen actieve werving van leerlingen geweest.

Hoe had het anders gekund? Actieve betrokkenheid van ouders betekent dat je ze in de meedenk en vooral meedoe stand moet krijgen. Op het moment dat ze een probleem zag om drie scholen open te houden, had ze de ouders bij elkaar moeten roepen met de simpele oproep: Ik wil graag drie scholen openhouden, hoe gaan jullie mij helpen? Beter nog: Open houden kan, maar dan heb ik dit en dat en zus en zo nodig. Kunnen jullie dat leveren? En dan heb ik het niet alleen over geld, maar over de vele andere dingen die ouders kunnen zoals werving, pr, crowdfunding, beheer, onderhoud, etc.. Pas dan creëer je actieve betrokkenheid, roep je positieve energie op en de spirit van we gaan ervoor.

De bestuurder heeft niet geïnvesteerd in ouderbetrokkenheid, maar heeft vooral in de rekenstand gestaan en is van daaruit ouders gaan informeren. De gevolgen zien we nu in een door ruim 200 mensen getekende petitie (www.vooronzevrijescholen.nl/oproep-rvt). Inmiddels al meer ouders dan 1,5 jaar geleden toen er een brief vanuit De Zwaan naar de Raad van Toezicht ging om het besluit 'van 3 naar 2' in te trekken en dit keer vanuit alle drie de scholen. Dat is veelzeggend.

De vorige bestuurder heeft de toekomst puur financieel benaderd. De huidige bestuurder heeft dat ook gedaan, met een heel dun sausje ouderbetrokkenheid erover heen. Dat is een boekhoudkundige, statische benadering die er van uit gaat dat we ons moeten schikken in en aanpassen aan wat prognoses ons zeggen. Ik ben zelf opgeleid als bedrijfseconoom en heb ook lang zo naar zaken gekeken. Maar het is een oude, traditionele top-down aanpak die niet meer van deze tijd is. Er is een grote betrokkenheid van ouders en dat is een gigantisch potentieel aan energie. Door de aanpak van de bestuurder is die energie nu gaan zitten in weerstand of de energie is weg gestroomd uit ouders. Er zijn maar weinig ouders die staan te trappelen om met de uitvoering van het besluit aan de slag te gaan. Ik heb het afgelopen jaar zelf mogen ervaren dat als je positieve energie kunt oproepen er heel veel mogelijk is. Dan ga je zelf werken aan de toekomst en zorg je gezamenlijk ervoor dat je het doel bereikt. Geld is dan niet meer het vertrekpunt, maar de uitkomst: Geld volgt energie.

Verder heeft ze kost wat kost ervoor gekozen om het als stichting alleen te klaren. Ook daar zien we de gevolgen van; de ene na de andere medewerker valt uit en het bestuurskantoor functioneert niet zoals het behoort. Er lagen reële opties voor samenwerking met andere stichtingen waardoor je een solide basis krijgt. Het doorgaan op eigen houtje is een heilloze weg.

Hopelijk draagt de oproep aan de Raad van Toezicht bij aan het maken van een nieuwe start.

Met vriendelijke groet,

Lex Hemelaar
Zwaan ouder en initiatiefnemer voormalige groep De Nieuwe Zwaan